Un geni de fabricació casolana

— novel·la —

per

Aurora Bertrana

I

El consell directiu de la "Editorial Europa" es reunia en el despatx del director-gerent ~~de l'"Anònima"~~. Presidia, està clar, en Figols. I, com sempre que es tractava d'una questió de més o menys ~~transcendència~~ envergadura editorial-comercial — ambdós conceptes eren inseparables — el director-gerent havia tingut cura de ~~[illegible]~~ tots els detalls escènics necessaris. El seu rostre; trets correctes, ~~[illegible]~~ cutis ~~fina~~ i rosat, apareixia rasurat de fresc tant de fresc que el més

ji de vista no ~~podia~~ hi hauria ~~ha~~ distingit l'arrel d'un pel ?–
~~La seva cabellera, ja un poc escassa grisejada en una barreja de colors gris i ros amb una rectíssima distribuïda ros destenyit~~

~~La seva co~~ Els seus cabells, ja un poc escassos, d'una barreja de gris i ros descolorit ~~es d~~ obeint a una sàvia distribució pilosa, ~~quasi matemàtica~~ dibuixaven una línea recta perfecta a banda i banda de la closca, des del ~~l'occipici~~ cranni fins a la olla esquerra. El coll i els punys ~~de la~~ de la camisa de batista rosa-palid – En Figols era massa sensibilitat de pell per a soportar el contacte ~~de~~ certes teixits ~~fets amb barreges de~~ ~~del nilon, tergal~~ ~~o altres fibres~~ sintètiques – semblava talment sortir de la capsa igual com el terno, pur drap anglès, on ~~amb~~ la plec del pantalon era més ~~ben marcat~~ recte ~~dret~~ que la consciència d'un justt.

I, no parlem del calçat ~~en~~ la superficie

del qual ~~plegat~~ projectava reflexes enlluernadors.
En Figols havia encès el seu cigar de l'Habana, cerimònia que, després d'una lleugera fregada de llavis amb un finíssim mocador de butxaca deliciosament perfumat amb estracte de trébol, significava el començ de la sessió
En Figols detestava el tabac però tenia la convicció que un consell presidit per un home que no fumi un cigar gruixut ~~aigualós~~ ~~ben gruixut~~ i ~~del millor~~ ~~tabac~~ ~~existent, amb un anell que n'acrediti la procedència~~ ~~i ben (daurat) gruixut~~ tabac havà (no es pot fer respectar dels seus socis, col·laboradors i subordinats. Naturalment en Figols se'l fumava amb fàstig, a poc a poc i amb ~~pipades~~ xuclades ensopides i cerimonioses però d'un efecte segur. Tot, en Figols, des de la clenxa fins les sabates inspirava respecte

que no fumi un cigar groixut del millor Tabac havà amb un anell daurat que n'acrediti la procedència, no es pot fer respectar als seus (socis, collaboradors i suburdinats.

En Figols se'l fannava amb fàstic, a poc a poc i amb xuclades ensopides i ceremonioses però d'un efecte segur. Tot en Figols, desde la cenxa fins les sabates, inspirava respecte. Respecte que ningú no somniava a regatejar-li perquè al llarg de la seva activitat literàrio-comercial, se l'havia ben guanyat. Els accionistes de l'anònima en podien dar raó començant per en Ramal antic administrador de la "Editorial" important personatge de la casa, també present a la reunió i el seu ajudant

respecte que ningú no somniava a regatejar-li perquè, al llarg de la seva activitat literario-comercial, se l'havia ben guanyat. Els accionistes de l'"anònima" en podien dar raó començant per en Ramal, vell administrador ~~de la~~ "Editorial" ~~de la casa i~~ ~~també present a la reunió~~ ~~i important personatge de la casa~~ i el seu ~~ajudant~~ el contable Portell, ~~mà dreta del senyor d'en Ramal i incondicional deixeble moral i aritmètic d'en Ramal~~ aritmèticament i moralment mà dreta de l'administrador.

En ~~el consell~~ l'assemblea extraordinària de la "Editorial Europa" no hi mancava cap dels membres essencials del consell directiu. Als personatges ja esmentats cal que afegim encara, en Sellent assessor literari de l'"Anònima", l'únic ~~inc~~ autèntic intel·lectual de la colla (ex-catalanista, ex-poeta, ~~ex-idealista~~ ex-enamorat de l'amor ~~ex-sentimen~~ Amor amb majúscula

~~... de prunes agres, somriure~~

~~tot, home i silenciós, (sempre) de qui calia extreure~~
irònic En Sellent, ~~com de costum,~~ ~~feia cara~~ de prunes agres. El seu posat era
~~una opinió amb fòrceps~~, reservat, irònic i las.
~~... com sempre; irònic~~ Si en Figols complava amb la seva
~~irònic, sempre silenciós. de qui calia extreure una opi-~~
opinió. caldria, semblà, extreure-la-hi
~~nió~~ amb fòrceps ~~perquè~~ ~~En Sellent~~ pel seu gust, no hauria
opinat mai fora de les estrictes vegades que calia
fer-ho ~~professionalment~~ per acceptar o rebutjar categòricament un
original. ~~En Selle~~ El criteri literari d'en Sellent
era sempre encertat i per tant, molt i molt sovint
~~amb~~ en desacord amb els interessos comercials de la casa
Però en Sellent no discutia mai. ~~Donava la~~
Es limitava a dar la
seva opinió professional. En Figols la ~~seguia o no~~
~~bescolla~~ prenia o no en consideració; però el que deia en Sellent li servia
de guia. Ell, en Figols, no entenia ni volia entendre
res que es referís a ~~res de borrall~~ ~~en~~ la vàlua artística o intel·lectual ~~intrínseca~~ d'un original. ~~manuscrits~~
~~El director-gerent de la "Editorial Europa"~~ ~~El~~ que l'interessava

únicament era la valua comercial. Però la segura i encertada opinió d'en Sellent li servia de guia. Si en Sellent deia: "L'obra és bona" en Figols podia dir sense por d'espifiar-la, en públic "L'obra és bona". Si en Sellent deia L'obra es mediocre o dolenta, en Figols no deia res en públic, i feia el que comercialment li convenia o pensava que li convenia el que malgrat el seu olfacte mercantil no era sempre el mateix.

A l'assemblea del consell directiu de la "Editorial Europa" també hi assistia el corrector d'estil de la casa, un gramàtic anomenat Cebrià l'unic i exclusiu mèrit del qual consistia a saber tot el diccionari d'en Pompeu Fabra de memòria. Era un fanàtic de la gramàtica i hauria discutit una nit sencera sense defallir.

per defensar o combatre ~~sencilla i sense defalliment~~, ~~per~~ una a o una e ~~per una dièresi~~ o un accent greu o agut d'un text; i el demés un home normal, treballador i ~~honrat~~ pacífic, bon marit i bon pare de família, excel·lent company de redacció. En el ~~de~~ gran consell de la "Editorial Europa" consell que ocupa el primer capítol de la novel·la "Un geni de fabricació casolana" no hi podia faltar i no hi faltava el Relacions Públiques de l' "Anònima" l'inefable Bartomeu Goday àlies "Cuca Fera."

En Bartomeu Goday era també cronista literari, oficial i oficiós, del gran setmanari "Futur" que depenia de la mateixa empresa comercial ~~de la Editorial Europa~~ col·laborava igualment en altres publicacions de menys embergadura tals com "La mujer" i "Siluetas" però

En Bartomeu Godoy, alies, en Cuca-Fera feia de "Relacions Públiques" a l'"Anònima". Era cronista oficial — i oficiós — del gran setmanari "Porvenir" +

menys espectaculars usava principalment ~~Entre altres~~ signatures ~~entre les que es destacava la~~ de "Cuca-Fera", sobretot preferentment la de quan es dedicava a reventar les ~~[illegible]~~ novel·les que publicava una ~~casa editora enemiga~~ rival competent de l'"Editorial Europa"

x dependent així mateix de la empresa Editorial Europa

En Godoy col·laborava igualment en altres publicacions de menys categoria literària i comercial però llavors no signava: Cuca-Fera sino Virolet "Papallona", Borinot", "El senyor X." i, i tot, ~~Pantetl~~ Fins i de tant en tant, amb el seu nom de fonts seguit del patronímic, és a dir Godoy. Bartomeu Godoy

La gran "Editorial Europa" ~~[illegible]~~ prego al lector que
me permeti abusar ~~me ha criticat si abuso~~ del qualificatiu gran. Quan
escric gran és que realment ho és. Jo no hi tinc
cap culpa i prefereixo servir la veritat. ~~que in-
ventar~~; no rebaixar el mèrit d'escriptors i
~~La "Editorial Europa", repeteixo~~
editors d'indescutible categoria), havia fet una bona
La gran "Editorial Europa" ~~el seu personal~~,
gran adquisició en introduir en ~~l'~~equip motor de
l'"anònima", un home com en Bartomeu Godoy ~~de la categoria, de les~~ possi-
~~bilitats i capacitats socials i redactores d'en Bar-
tomeu Godoy~~ crític, cronista, inventor ~~fabricant~~ de notícies, entrevistes, creador d'em-
bulls: tripijocs literario-socials. i ~~de passada,~~
literari
~~crític (d'una agudesa tàctica oportunista poc
corrent.~~

agut i sincer (ben preparat literàriament
Es evident que com a crític pur) és a dir, ~~[illegible]~~)
~~[illegible]~~
~~capacitat, agut i sincer~~, en Sellent li ~~havia~~
donava

cent voltes però les qualitats utilitàries d'en "Cuca-Fera" servien millor els interessos de "l'Anònima"; de passada, estalviaven feina a en Sellent. ~~En Sellent~~. ~~no havia de signar les seves crítiques.~~

El pseudònim de "Cuca-Fera" no l'havia pas inventat el mateix Goday. Li va treure un company de redacció tan bon caricaturista com mala llengua.

En Goday era llarguerut i blincadís com un cuc. Quan començava de moure's hom no sabia si aniria endavant o endarrera, cap a la dreta, o cap a l'asquerra

~~és un titubeig geogràfic~~ Però amb aquests detalls no n'hi hauria hagut prou per a que el (mal) company caricaturista pensés a rebatejar en Goday amb el ~~motiu~~ malnom sobrenom de "Cuca-Fera". La fesomia del periodista hi va contribuir molt. En aquella època en Goday usava ~~duia~~ ~~lluïa~~ unes ulleres rodones de la grandària d'un plat de postres amb un vidre tan ~~negre~~ fosc que hom no podia imaginar-se l'aspecte ~~que tenia~~ del món a través d'aquella ~~tenebra~~ falsa ~~vidre~~.
El rostre d'en Goday era descarnat i esquifit, de nas, hom pot dir que no en tenia perquè no li apuntava per enlloc, desapareixia entre els dos grans discs de les ulleres; i la ~~espessa~~ ~~barba~~ ~~curta~~ negre i peluda ~~barba curta i negríssima~~ grossa ~~hirsuta~~ ~~negra hirsuta barba~~ ~~negra per la barba~~, ~~curta espessa~~ barba ~~tallada~~ curta i negre de la barba

entre els pels de la qual s'amagaven
també els llavis

A primera vista en Godoi era una mena de
serp amb rostre més o menys humà, detall
que va fer exclamar al malintencionat caricaturista:

– ~~Llamp de~~ Rellamp! aquest minyó sem-
bla una cuca fera

A en Goday retirar-se o no a una cuca
fera li era igual (opinava ~~però va trobar~~ que ~~a~~ "Cuca-Fera" ~~[illegible]~~
com a ~~de~~ pseudònim feia un cert efecte. El va adoptar:

Ara en Bartomeu Goday, ~~és a dir, en "Cuca-
Fera"~~ era ja un personatge de les lletres ~~no~~
~~únicament catalanes sinó~~ bilingües. – i en dir
bilingües, em refereixo a les ~~[illegible]~~ escasses vegades

que ~~en Goday~~ havia escrit en català; no perquè
no ~~conegués~~ sabés aquesta llengua que era la seva
i n'era un bon coneixedor, sinó perquè s'estima-
va més escriure en castellà ~~que en català~~. —
Per a escriure només en català calia tenir vocació
de màrtir i en Goday (no en tenia. ~~de vocació de màrtir~~ ~~Tant de~~ Era crític li-
terari del setmanari "Futuro" un dels més pres-
tigiosos d'Espanya, col·laborava a "La Mujer" i a "Si-
luetas" en llengua castellana ~~revistes femenines de la mateixa empresa~~
~~editorial que la "Editorial Europa"~~. ~~Tot això en castellà~~ ~~naturalment~~ ~~llengua~~
~~perquè~~ (en llengua catalana només hauria pogut col-
laborar a alguna revisteta comarcal on tothom ~~els articles no~~
col·laborava ~~solien escriure~~ de franc). Amb el ~~Tot sou~~
~~es defensava una bona mesada~~,
càrrec de Relacions Públiques de la "Editorial Europa" ~~tam~~.
~~amb el seu~~ tampoc no ~~no~~ cobrava un gran sou però el càrrec li procurava,
utilitaris moltes xangues, algunes de caire sentimental (les quals

barrejats amb l'esplai arrossí 14
~~invaten administrades~~ també li procuraven dinars i sopars escadussers, ben aprofitables. (En Goday, com quasi tots els homes llargs i primps solia tragi-nar una carpanta endiestrada.

fi del cop I

La sessió començà després de la segona xuclada d'en Fígols al seu cigar havà. En l'habitació destinada a l'assemblea, regnava un silenci espectant, el silenci dels moments solemnes, moments que precedien les greus decisions d'en Fígols amb o sense la conformitat dels seus adictes collaboradors. Després d'aquella xuclada, el mateix podia esclatar una catàstrofe que començar una era de prosperitat per a uno dos membres ~~component~~ de l'assemblea

– No es tracta de cap avinentesa trascendent deia en Fígols amb un lleu somriure. Us volia sumetre una idea que darrerament se m'ha ficat al cap

El fum blavós i perfumat del seu cigar l'obligava a parpallejar i aquest fet retrassava l'exposició de la seva gran idea – que la idea era gran, en Fígols n'estava segur encara que volgués dissimular-ho –

l'obligava a parpallejar abans de decidir-se o a

fer veure que es decidia a exposar la seva gran idea

que era gran en Figols n'estava segur encara

que no volés dissimular

— Les nostres edicions en català, com sabeu — en dir això llambregava el rostre d'en Ramal sempre atent al que deia en Figols — ens procuren pocs guanys. Si les cultivem i fomentem és, com també sabeu, per amor a Catalunya i als catalans que tot i llegint i adhuc escrivint perfectament el castellà, desitgen conreuar la nostra llengua.

Abans d'acabar el seu preambol i entrar de ple en la questió que l'interessava, en Figols tornà a xuclar el seu cigar, parpallejà, tosí, examinà amb una breu ullada circular el rostre dels seus collaboradors. Cap d'ells no es movia, no semblava ni respirar a força d'atenció.

- Els nostres negocis com a editors en llengua catalana, no mereixen ni el nom de negoci. Poca gent compra llibres escrits en català.
- I entre ~~molts d'ells~~ els pocs que els compren, la majoria no els llegeixen, comentà en Sellent amb una certa malenconia.
- Que els llegeixin o no és igual, fa en Ramel, a nosaltres el que ens interessa és que els comprin i fer-hi negoci (poc o molt).
- Quan es tracta de llibres escrits en català, comenta en Figols amb un gest de fàstig – hom no sap si envers la llengua catalana o envers els migrats guanys ~~negocis~~ que hom hi fa ~~els llibres editats en~~ ~~aquesta llengua~~ provoquen a l'anònima – Tinc la impressió que cada ~~dia se'n venen~~ ~~Quan es tracta de llibres editats en català~~, dia se'n venen menys ~~menys~~.

3 ß 18

~~Els nostres negocis respecte de les edicions en llengua~~ impresos
~~catalana van avall. Es a dir que~~ Els darrers llibres ~~[illegible]~~
nostra editorial
~~per~~ la ~~"Editorial Europa"~~ no han interessat
el públic ~~fidel de sempre~~, Fins i tot la darrera obra ~~del gran idol creat per nosaltres l'inconmensurable Yoan Rost~~
catalans
~~es solien vendre~~ fins ara p. altres
d'en Rost
no s'ha venut com
es venien Totes
~~En Yoan~~ Rost ha passat de moda, sospira
~~En Sellent~~ ~~tristament~~ en Sellent amb una certa indiferència
en Ramal protesta a crits
~~L'inconmensurable~~ Rost
~~En Rost~~ no ha passat ni passarà mai de moda ~~perquè~~ ~~lector~~ ~~en~~ ~~llengua catalana~~
~~Es l'idol del poble menestral~~ ~~catalans~~ Encara es un idol
~~Es l'inconmensurable Rost, idol dels bons catalans~~ encara es un idol
moda - Un idol creat per nosaltres fa ironicament
~~l'inconmensurable~~ que l' endevocat pels mateixos idolatres en
en Sellent i és clar, ~~també~~
~~interromp~~ exclama en Goday
~~El reivindicarem~~ ~~reivindicarem~~ - M'encarrego de rehabilitar-lo! ofereix
modestament en Goday - (I gosa encendre
la pipota que duu sempre a la butxaca plena de tabac holandès)

En Ramal protesta (18B) a crits

- En Rost no ha passat ni passarà mai de moda. Es un ídol dels lectors ~~en llengua~~ catalans.
- Un ídol creat per nosaltres, fa irònicament en Sellent, enderrocat pels mateixos que l'idolatraven.
- ~~M'encarreg~~
- Em veig amb cor de rehabilitar-lo, ofereix <u>modestament</u> en Goday.

Amb un gest de suficiència, un poc desafiador, gosa desembutxacar la pipota, omplir-la de tabac negre del més ordinari, i calar-hi foc

..abandonat pels seus ~~a~~ admiradors i clients ~~tornen~~
segueix lamentant en Bellent amb el seu somriure
irònic, i des d'ara comercialment inservible.

– Per això he pensat a crear-ne un altre, dei-
xa anar finalment en Figols, prescindint de l'oferi-
ment d'en Godayó ~~de la seva fantàstica pipa~~. Crear-ne un altre!

Ningú no gosa piular; ~~Crear~~-ne un ídol
Per molt Figols que hom sigué, crear un ídol
com ho havia estat fins llavors ~~el gran~~ l'incommen-
surable / Joan ~~grandiós escriptor~~ Rost, no es fa ni en un dia
ni en un any ni durant tota la vida d'
un home; potser en la ~~creació~~ composició d'aquest ídol molts hi ha-
vien ~~contribuït~~ col·laborat. D'una banda – cal re-
conèixer-ho – una ~~certa~~ traça especial ~~d'en Rost~~ del mateix Rost ~~del propi~~ escriptor
combinada amb una certa barra del propi ~~es-~~ Rost.
~~criptor~~ Barra que li permetia copiar, quan li con-
venia, ~~copiava~~ idees, temes i fins frases d'

d'un company de professió 20

~~Fou~~ En Fígols, obstinat lluitador i comerciant fins el moll dels ossos, en veure que del vell escriptor idolatrat de molts catalans per bé que cultivant el bilingüisme, ja no podia treure'n més suc, reuní avui el consell directiu de la gran "Editorial Europa" per a exposar-li el seu projecte.

Després de la tercera o quarta pipada al seu havà, seguida dels inevitables estossecs i parpalleigs, en Fígols continua:

- El públic barceloní, ~~afirma~~, és relativament fàcil de manejar. Sempre està a punt de deixar-se enlluernar per la primera innòvia que li fregueu pels nassos, sia esportiva, literària o musical.

El barceloní ~~corrent~~ li calen ~~un~~ ídols. – s'ofendria, és clar, si li ho diguessi-ho – És un idòlatra inconscient. ~~gat per~~ ~~cèlebre.~~ Per consegüent (mal) un crític fàcil de fer empassar ~~peixim~~. L'experiència m'ho ha demostrat al llarg dels anys que ~~p' [illegible]~~ fa [illegible] d'editor: el barceloní més o menys lletraferit o simplement lector en llengua catalana es deixa influenciar per ~~qualsevol manera de la publicitat~~ ~~publicitat~~. ~~Com la~~ si aquesta publicitat és ben portada ~~ben portada~~ ~~vicate que Amb una forta propaganda la~~ ~~a condició que, constitueixi una novetat~~ la gent s'ho empassa tot ~~la prosa d'un nou ídol~~

~~que li farem miroltejar davant dels ulls.~~

– Ah – va exclamar enllaminit en Goday alies "Cula Fera" volen dir que si en ~~ede~~essim ~~un~~ ...

Resulta,) 21 B

i, per consegüent, un mal crític. L'experiència m'ho ha demostrat al llarg dels anys que faig d'editor: el barceloní, més o menys lletraferit o simplement lector en llengua catalana, es deixa influenciar massa per la publicitat. Demés, pateix d'una certa feblesa ... diem-ne, idolàtrica. Li calen ídols ~~m'ofendria si li ho digués-ho - Els anys que porto fent d'editor m'~~ ~~han demostrat~~ una publicitat ben muntada té molta més força que la pròpia obra - y això potsér també en altres països menys propensos a la idolatria.

— Sí, però, ~~observa~~ interromp en Sellent amb la seva veu lenta i opaca. ~~Acceptem que~~ si el barceloní ~~accepta fàcilment fomentar idols amb la~~ ~~... a idealitzar els escriptors~~ crea i fomenta idols amb la ~~... pels adiferss poderosos, de la~~ mateixa facilitat els ~~oblida~~ ~~que els accepta i acull, aviat~~ ~~manera hem d'admetre que a un cert~~ els ~~destrueix~~ ~~refusa~~ els destrueix, els oblida. ~~... i amb una fàcil rapidesa, els destrueix irremissiblement.~~

En Fígols ja torna a tenir el cigar a la boca, símptome inequívoc que les divagacions preliminars han acabat

Novament el silenci i l'espectació dels moments trascendets, senyoregen el consell directiu de l'"Anònima"

~~insisteix, estimat Rafael, no val gaire la pena de parlar de negocis~~

(1) 2# 23

creada

~~truïda per aquells mateixos que l'han~~ creat

En Figols ja tornava a tenir el cigar havà a la boca, símptome inequívoc que les divagacions havien acabat

Novament el silenci i l'expectació dels moments transcendentals. senyoregen el consell directiu de la ~~despatx d'en Figols~~

~~El~~ En Figols, en ~~director~~-gerent de la gran "Editorial Europa" adopta ~~un to de veu~~ greu preocupat, diu:

– Bé, amics meus, com us deia fa un moment ~~us he reunit per a dir-vos, encara que sols ja ho sabeu notat, que~~ el nostre vell geni bilingüe està esgotat. Amb dir esgotat no vull dir que la potència cerebral artística ~~del seu~~ geni decaigui, vull dir que ja no la gent compra els seus llibres. Tots coneixeu el resultat de l'enquesta organitzada pel

nostre gran setmanari "Futuro" on els lec-
tors es pronuncien: ~~un~~ Només vint per cent
el declara un gran ~~escriptor els demés~~ el qualifiquen
de periodista ~~notable~~ però poc serios i ~~imaginatiu~~ ~~creador~~ ~~mediocre creador~~, La majoria opi-
nen que el seu català es pobre i ~~igual com~~ el seu castellà,
deficient ~~són plens d'imperfeccions~~ ~~sembrat ple de defectes lingüístics~~, Fins hi
ha qui ha gosat titllar-lo d'un mal exem-
ple pels que volen especialisar-se en una o altra
llengua: castellà o català
— El vell geni - comenta en Ramal desde la seva
enlairada situació d'administrador, ha estat un
bon negoci per la casa.
— Vos ho haveu dit, ha estat. Ja no ~~Hem~~ li
podem treure'n més suc. Sort que ~~a~~ ell a ~~l'aliança~~
~~amb~~ a la "Editorial Europa" també es pot dir que li ha

Tret el suc.

Pausa.

Pipada a l'havà

- Ens cal trobar algú, home o dona, prou jove i prou eixerit per a prendre el lloc del vell ídol
- Algú que hagi guanyat un premi, suggereix en Goday.

En Figols es treu el cigar de la boca, el deixa en el cendrer

- No cal que hagi guanyat cap premi; El premi el crearem nosaltres, el ~~atorgarem~~ donarem nosaltres

En Sellent ~~cada~~ encén un cigarret de tabac negre ordinari (no pot sofrir ni el ros ni l'havà)

- En una paraula. ~~El premi el crearem no-saltres~~. Fabricarem l'home o la dona a la nostra mida

- Exacte! accepta en Figols. El crearem de cap a peus. Farem tot el que calgui per a que el públic en parli.

Xucla amb fàstig el seu havà. Reulla en Goday amb un somriure las.

- Tu, "Cua-Fera" tindràs cura del gran renou publicitari

- Podeu comptar-hi fa en Goday. El fotografiarem l'entrevistarem, escriurem "esta és su vida" encara que su vida sigui tota una altra. Inventarem tot el que calgui.

- A propòsit, intervé en Ramal, encara no hem decidit si el nostre personatge ha de ser home o dona.

S'aixequen varies veus barrejades.

— Home!
— Dona!
— Home!
— Si gosés, us diria: ni una cosa ni una altra (insinua en Fígols)
— Quins acudits! exclama rient en Ramal.
En Fígols s'explica.
— Enlairar una dona a la categoria d'ídol seria, em sembla, engrescador, però també perillós.
— Una dona, ídol o no, és sempre perillosa, sospira lúgubre en Lellont.
Sobretot si li deixeu comprendre que és una venus, o un pou de ciència o una ~~[illegible]~~ novel·lista genial.
— Jo opino que val més un home fet i fet, diu en Ramal.
En Fígols ~~cerca les seves~~ una volta més, ~~paraules~~ cercant ~~xuclant una volta més~~ la inspiració en una breu ~~l'auxili de la~~ xuclada al ~~la seva pipa~~ seu cigar
— Tampoc no ens convé un home fet, ~~terreny i sorrut~~ i amb independència de caràcter el qual, un cop encimbellat a la categoria de geni valgués amar per les seves
— Això mai s'esvera en Ramal. Ha de ser un noi dòcil...

- Vanitós, ~~[illegible]~~ intercala en Sellet,
- Prou bufó per a plaure a les dones ~~fa~~ completa en Figols
- Y una mica també als homes, opina en Goday

En Figols somriu indulgent
- Res d'equívocs però, un noi jove i bufó si, però normal
- Normal? riu en Goday Ves-li al darrera!
- Si el voleu massa normal fa en Sellent, tornem al risc de "l'home home" és a dir el que potser essent un bon escriptor conscient del seu valer i amb personalitat propia, no es vulgue sometre a les nostres combinacions ~~[illegible]~~ comercials ~~dialectiques~~ que no es vulgui ~~sometre a les~~ combinacions propagandístiques
- Un home ~~així~~ seria un fenòmen opina en Figols
No n'he vist cap mai ni enlloc que resisteixi una propaganda ben muntada. Quan aquesta és duta a cap a fons, aquell que n'és l'objecte s'hi embriaga,

arriba a creure's ~~[illegible]~~ realment ~~é~~ un geni
En Portell i en Cebrià no deien res. ~~Però~~ Cap mem-
bre del consell directiu no ~~comportava~~ que opinessin
~~tampoc ningú no els demanaria~~
~~llur opinió ni cap membre del con-~~ ~~fessin~~
~~sell directiu no esperés que opinessin~~
Fet i fet el consell s'eixeca sense que apa-
rentment hom hagi pres cap determini.
Però en el fons la decisió d'en Figols resta tàcitament
aprovada. ~~[illegible]~~ La confecció del geni va endavant
De la direcció suprema ~~[illegible]~~ en tindran
cura en Figols i en Ramal, dels detalls, en ~~en tin~~
~~[illegible]~~ ~~"Cuca Fera", alies~~ Goday, alies
"Cuca-fera" alies Virolet alies Borinot, alies El
senyor X ....
En Goday passejarà la seva llarga i blincadissa

silueta, de presentació en presentació, de còctel en còctel, de vernissatge en vernissatge. Fixarà el seu esguard enfosquit obscurit per les seves ulleres negres, en qualsevol detall útil a la seva comesa de responsable de les relacions públiques de la casa. Pararà l'orella, ficarà el nas allà on calgui i fins on no calgui, imaginarà inventarà, posarà tota la seva traça d'espia i el seu poder d'imaginació al servei de la feina que li ha confiat en Fígols.

L'"anònima" ha posat en marxa la seva maquinària de fabricar genis. Cal trobar el Cabau o el cínic que es deixi agafar a la trampa.

Fi del cap. II

L'havia caçat en un petit restaurant prop de la Plaça de Calvo Sotelo. El noi sopava amb un grup de companys. Era jove i bufó. Parlava amb un cert aire de primeríssima donna ~~de virtuosa~~ i la colla l'escoltava amb devoció. Demostrava tenir uns divuit anys; moviments preciosistes, fesomia i cabellera de nina de porcellana. Els joves parlaven ~~van~~ entre ells aquell llenguatge que ~~molts~~ alguns els barcelonins diuen que és ~~solen anomenar~~ castellà i certa classe social usa ~~usen~~, a tort i a dret amb un accent típicament de col·legi de monges o de ~~[illegible]~~ pescadors de la Barceloneta.

Però aquets detalls lexicogràfics i fonètics no podien impressionar l'oïda prou avesada d'en Goday a tota mena de variants co-dialectals ~~fonètiques~~ pròpies de la gent ~~dels països~~ de parla catalana quan es posa a parlar castellà, sobretot el castellà de Barcelona que és un castellà especia-

líssim distingible de tres passes lluny.

El que cridava l'atenció d'en Goday, assegut per casualitat prop de la taula dels jovencells, era el tema de la conversa. Parlaven de teatre, d'actors, d'autors, de novel·listes. El més jove i bufó de la colla havia escrit una novel·la. La colla opinava que era una novel·la originalíssima, destinada a cridar l'atenció del públic jove - del que no era jove ells no en feien cabal - L'esmentada novel·la seria presentada al gran premi "Cervantes" que adjudicava cada any la "Editorial Europa" i ... els companys i admiradors del noi bufó, no dubtaven que se n'enduria el premi.

En "Cuca-Fera" havia pagat el seu sopar i sense perdre ni un minut més s'atansava a la colla dels lletraferits *barrigotistes* (que frequentaven

el Barri-gòtic es veia de tres hores lluny –
– Perdoneu que em fiqui a la vostra conversa. Parlaveu d'una novel·la sensacional escrita per un de vosaltres

– Jo, havia dit el noi bufó

En Goday li estrenyia la mà.
– ~~Justament~~ treballo a la "Editorial Europa"
– Home! feia el cor de barrigolistes a punt de caure en basca d'emoció
– Per això m'interessa la vostra conversa.
– Sou del Jurat del premi "Cervantes"? Volia indagar un altre noi ~~bufó encara que~~ no tant ~~bufó~~ com el futur gran novel·lista
– Secretari del Jurat, va llençar en Goday com qui llença una bomba ~~nuclear atòmica~~ explosiva

Hom li havia fet lloc (37) en la tertúlia.

Es presentaven a en Goday. Cada un deia ~~declarava~~ el seu patronímic ~~nom~~. El noi bufó ~~va dir que el seu nom era Sèneca~~ bo i encaixant calorosament amb en Goday va dir que el seu nom ~~de guerra~~ era Sèneca. Publicava cròniques i crítiques literàries en el gran diari vespertí "La Tarde"

En "Cuca-Fera" li picava companyívolament ~~companyonament~~ l'esquena

— Sempre escrius en castellà ~~català~~?

— Fins ara sí. Hi ha més pervindre. No trobes? ~~sincerament~~

— Segons com! ~~semblava~~ féu en Goday ~~opinar~~

~~en Goday~~. En català també s'hi poden guanyar peles. Hi ha menys competència ~~pessetes~~.

La interessada ~~opinió~~ d'en Goday era el primer

pas d'una llarga sèrie de passos base de la fabricació casolana, d'un geni nacional astre refulgent que creuaria com un meteor el firmament de les lletres catalanes i fulguraria i enlluernaria moltes donzelles i alguns donzells de la bona, mitjana i baixa societat d'època, desvetllaria l'admiració i ensibornaria literàriament més d'un home madur membre de jurats provincials catalanista de bona fe, amb por de passar per desanticuats fins que tot d'una l'astre empallidiria, s'apagaria i finalment seria liquidat a preu de saldo a una editorial

desvetllaria l'admiració i ensibornaria literàriament més d'un home madur membre de jurats provincials i comarcals, algun lletraferit catalanista amb por de passar per antiquat ... fins que, tot d'una, l'astre empal·lidiria (sense que hom sapigués perquè), s'apagaria i, finalment seria liquidat a preu de saldo a una editorial aventurera més o menys marxista, no bilingüe la qual amb l'adquisició del fals geni ~~va~~ (començaria a anar de mal borràs faria suspensió de pagaments i acabaria enfonsant-se

~~aventurera, no bilingüe, la qual amb l'adquisició del fals geni va ~~acabar essent~~ començar a ~~fer~~ amar de mal borràs, fer suspensió de pagaments ~~trampejar-se~~ ~~mals negocis~~ i acabà ensorrant-se.~~

Però no anticipem els fets d'aquesta verídica i exemplar historieta.

En Fígols i el futur geni seien davant per davant. El director-gerent de la gran "Editorial Europa" ocupava la seva àmpla i ~~de~~ confortable poltrona de cuir - no escaj - color verd esperança. Havia encès un dels seus luxosos havans i el fumava, com sempre, amb fàstig, però amb estudiada elegància.

- Seu noi ~~seu~~ si et plau.

Assenyalava al futur geni una altra poltrona menys directorial ~~dictatorial~~ però també de cuir veritable on hom es podia es-

carxofar, cas que els nervis li ho permetessin — L'estat nerviós dels ~~que visitaven~~ autors en ~~Figols solia ser~~ ~~excitat / deprimit. El d'~~ ~~que~~ esperaven ~~en~~ la ~~seva~~ sentència ~~d'en Figols~~ solien ser deplorable.

Els nervis d'en Sèneca tot i l'encoratjament incondicional dels seus companys barrigotistes, semblaven electritzats ~~i la se~~ es tensaven i la seguretat d'haver escrit una novel·la sensacional. En les lentes pipades a l'havà i el silenci massa llarg d'en Figols el jove novel·lista exasperaven. L'expressió del rostre del director gerent de la gran "Editorial Europa" no demostrava prou entusiasme. En Sèneca ja no es podia contenir

— Que us en sembla de la meva novel·la "Maraña Psicopática"? o el ~~destinar~~ naufragio de una mente"?

En Figols pensa que quan ell tenia di-
vuit anys i encara no, havia fet estraperlo.
qualsevol home que passés de la cinquantena
del qual ell depengués o esperés dependre li
hauria inspirat prou respecte per a no
gosar preguntar abans de ser inter~~rogat~~pellat.

— Hi ha hagut un error bàsic en l'afer de la
~~vostra~~ teva novel·la — explicà en Figols —. El nostre "Relacions
Públiques" en Bartomeu Godoy ~~es~~ pensava que ~~la teva novella~~
~~era es~~ l'havies escrita en català. En Godoy no ignorava que "Marañas
psicopàtica" ~~es una~~ (pretenia esser escrita en castellà.) ~~però això no~~
En Sèneca, sap que en Figols mateix ~~Però el detall no~~ i ho havia d'haver dit
~~l'inventa~~ al gerent.

— L'he escrita en llengua castellana perquè
m'ha semblat més fàcil de col·locar. Hom ven

cent novel·les castellanes ~~mentre quatre~~ per una de catalana.

- El cas és, explica en Figols, que el teu castellà ressueta massa barceloní

En Sèneca no s'ofen. Alça les espatlles. Somriu

- ~~Puc traduir-la al català~~

Mou les mans amb un gest ple de gràcia. ~~En Fi-~~

- Puc traduir-la al català

~~que en Figols remarca amb una certa impaciència. El novel·lista no s'immuta. Sèneca té una boca de pinyó, unes dentetes de rata~~ corda per estona ~~mostra~~ ~~sàvia~~ riu amb ~~un clotet a cada galta més pronunciat~~ no es desanima quan somriu

- ~~La puc traduir al català.~~

En Figols, sempre professional, s'imagina el que en Sèneca donaria en fotografia i l'èxit que fatalment assoliria ~~aconseguiria~~ en les revistes gràfiques com a afavorit pel premi "Muntaner" ~~premiat d'honor de les lletres catalanes~~ sobretot en la portada del ~~te setsa~~ gran setmanari "Futuro"

~~y en les revistes femenines de la mateixa empresa editorial "La mujer" i "Siluetas~~

Però ~~mentre pensava això~~ deia a en Sèneca.

- No et vull enganyar, noi, la teva "Maraña Psicopàtica" o el naufragio de una mente" no està escrita ni en castellà ni en català - En Figols no l'havia llegida la novel·la; mai no en llegia cap - però en Sellent, que hi havia ~~passa~~ donat una ullada, declarà categòricament: això no es escrit ni en català ni en castellà. En Figols es limità a repetir-ho

En Sèneca, molt segur d'ell mateix, insistia.

- Puc traduir-la al català

- El català és la teva llengua materna? ~~no fa~~?

- Sóc nascut i sempre he viscut al carrer de Lleida. (?) allí en la part alta d'aquest carrer hom parla molt el castellà ~~però a casa sempre parlem català~~ I els articles que escric a "La Tarde", ~~sempre els escric~~ són, naturalment, en castellà

acaba per convèncer's ell mateix que és un geni;

Però a casa, en família sempre parlem català

— Jo, en castellà no et publicaré res, sentencià en Figols. Ara, si et decideixes a traduir la teva "Makana Psicopàtica" al català i el nostre savi i pacient Cabrià hi fa una bona repassada amb una ullada ~~definitiva~~ final del nostre conseller tècnic en ~~general el catedràtic Molleres... de llengua catalana en~~ Jordi Molleras...

En Sèneca ~~aguantava~~ continua impassible el tipus. Ha entrat en el despatx del l'terrible i tot poderós Figols amb un aire si és o no és ~~fanfarró~~ desafiador i malgrat tot el conserva. La seva novel·la mig embastada encara i escrita — el poc que ho està — en aquell dislotós castellà barrigotista ~~semblava~~ li serveix de cuirassa. ~~per a~~ En Sèneca afronta en Figols i

la sèrie ~~de~~ d'accionistes; (col·laboradors de la ~~gr.~~ poderosa "Editorial Europa", com un ardit guerrer que s'empara darrera del seu escut: la seva primera novel·la "Maraña Psicopàtica o el naufragio de una mente"

– La versió ~~literària~~ catalana de la meva novel·la significa uns mesos de treball i jo necessito diners, ara

– Jo ara de diners no te'n donaré cap. Però ~~si la novel·la té èxit – vull dir, s'es ven~~ ~~creat per la nostra editorial~~, ~~i el guanyes~~ si la presentes al ~~Premi Muntaner~~, ~~es la dir~~ ~~a el nostre país~~ ~~que està a punt de~~ ~~el màxim honor que (hom concedeix a una novel·la escrita en català,~~ ~~guanyaràs un grapat de diners~~ ~~–eh?~~ publicar les seves fases i el ~~a que hom creat~~ ~~guanyes~~ ~~creat per la nostra editorial~~ ~~ha~~ creat la "Editorial Europa" consagrat a la "novel·la jove" catalana en ~~guanyaràs un grapat de pessetes~~

si la tradueixes i la presentes al "Premi Muntaner" creat
per la nostra editorial destinat a fomen-
tar la novella catalana jove i el guanyes
— i és molt probable que el guanyis —
la teva carrera de novellista català
esta assegurada.

- A quant puja el vostre premi?

- A dues centes mil.

- Oh, exclama en Sèneca. Dues centes mil!
Per aquest preu el futur gran novellista, seria
capaç de vendre's l'ànima suposat que en
tingués una i aquesta ànima interessés a al-
gun comprador

~~irònic, fabricarem l'home a la~~ nostra mida.
El crearem de cap a peus.
- Exacte! accepta en Figols. Farem tot el que calgui per a que hom parli d'ell amb un
~~fent que parlin homes~~. ~~crear-lo, parlant d'ell,~~
Xucla amb fàstig el seu havà, Reulla en Goday, somrient amb un cansat.
- Tu, "Cuca-Fera" ~~et~~ tindràs cura del gran enrenou propagandístic publicitari. - Ja fa en Goday sempre modest ~~gefe~~ Figols. El fotografiarem
- Podeu comptar-hi ~~senyor general~~.
encara que l'entrevistarem, escriurem "esta és su vida" inventarem tot el que calgui su vida sigui tota una altra ~~falsa~~ ~~de cap a peus~~. ~~l'imatge d'inventari~~ altra.
- A propòsit intervé en Ramal, encara no hem decidit si ha de ser home o dona el nostre personatge
S'eixequen varies veus barrejades
- Home
- Dona!
- Home!

aquesta ànima interessés algun comprador. De mo-
Quant? fa àvidament en Sèneca amb un
moviment sobtat de tot el seu cos.
ment no crec que ningú sabrés què fer-ne +
— Dues-centes mil diu fredament en Figols
— Oh! exclama en Sèneca — Dues-centes mil!
Per aquest preu en Sèneca seria capaç de ven-
dre's l'ànima. Però no cal. De la seva ànima, suposat que en llengua ningú no sabria què fer-ne
a ell, un dimoni altre li pot fer servei
+ Per a guanyar dues-centes mil pessetes en Sèneca només ha de traduir al castellà: "Marañá Psicopàtica" o el macrófago de una mente" y... encara! Potser algú l'ajudarà
En Figols allarga amb la mà esquerra, els fulls de paper on uns fragments de la novel·la
en Sèneca preté haver escrit en llengua castellana
d'una novel·la sensacional, mentre amb la mà dreta li ofereix l'encaixada de comiat

- Fins ben aviat, jove.
- Fins molt aviat, senyor Fígols.

Surt com un llamp. S'equivoca de porta. En comptes d'ensopegar la sortida penetra ~~per~~ en ~~el~~ despatx d'en Sellent.

- On ~~va~~ aneu jove? li diu aquest amb to burleta
- No ho sé. Surto del despatx del director literari...
- El director literari sóc jo i aquest és el meu despatx
- ~~Vostè~~ ~~és~~ Sou el director literari? Així deu haver llegit la meva novel·la" maraña psico...

En Sellent ~~interromp~~ la meva opinió, N'hi manca més

- No em ~~preguntes~~ demaneu de la meitat... suposo
- Tant com la meitat... fa en Sèneca ofès.
- Jo en lloc vostre l'acabaria abans de presentar-la a un editor.

Li senyala una porteta vidrada.

- Per aquí sortireu al vestíbul i ~~**~~ allí ja trobareu l'ascensor

- quantes? demana en Sèneca enardit
- Dues-centes-mil, llença en Figols sense pensar-s'hi gaire

cap - IV

En Sèneca està engrescadíssim. Va de tertúlia en tertúlia, de vernissatge en vernissatge, de redacció en redacció. S'acosta a tots els grups, estreny mans, reparteix somriures. Fa saber a tothom que d'ara endavant escriurà en català. Amb frases caloroses exalta la formosor d'aquesta llengua, la més rica, la més ~~expressiva~~ ~~la més rica~~ [illegible] gràfica ~~de les llengües llatines~~, ~~originària del Poble Sec Torrassa~~ la que la seva família, l'origen de la qual és, la Torrassa, ha parlat de generació en generació de rebesavis a avis, d'avis a pares, de pares a fills, de germans a germans ~~desde generaci~~. Tot de sobte, ~~el Poble Sec la Torrassa~~ la Torrassa s'ha convertit en bressol de la nissaga que ~~ha engendrat un geni literari~~ Sèneca la que ja va engendrar ~~un~~ genis en temps de l'antiga ~~i savia~~ Grecia un dels quals, el més saberut va fracassar ~~pada~~

la més gràfica de les llengües llatines, la que la seva família ha parlat de generació en generació, de rebesavis a avis, d'avis a pares, de pares a fills, de germans a germans. El seu patronímic ~~nom de Sèneca~~ ve de molt lluny com tots sa bem. ~~Abans de Jesucrist~~, El nom gloriós de Sèneca ja il·lustrava la història de la ~~savi~~ saviesa llatina antiga. Un Sèneca, el més saberut, de tots els savis va fracassar honorablement ~~gloriosament~~ amb el seu malvat deixeble Neró del qual fou la víctima propiciatòria.

El Sèneca actual, el nostre Sèneca, no oblida aquesta anècdota exemplar. Se'n glorieja, l'evoca sovint.

~~En Sèneca actual, encoratjat~~, En el seu entusiasme juvenil, encoratjat ~~pel seu gran amic "Cuca-Fera"~~ pels seus incondicionals amics barrigotistes i pel seu conseller actual ~~pirata~~ "Cuca-Fera", comença a creure en la seva pròpia genialitat literària. "Marana Psicopàtica" es fullada a guisa de pressagi com una simbòlica margarida: "m'estima? un poc? molt? amb passió? ~~con-sens?~~ — ~~en el porvindre d'en Sèneca per ara con~~-tinua ~~incerta~~. Guanyarà el premi "Muntanè" ~~instituit per la gran "Editorial Europa"~~? de novel·la catalana? En Sèneca no sap quin títol la seva novel·la ~~encara~~ portarà en català! Tampoc no sap si l'acabarà a temps de presentar-la en el termini assenyalat per la "Editorial Europa" En realitat no sap res del que hauria de saber per a tractar de guanyar honradament el premi
Té massa feina a exhibir-se, a xerrar,

gens?" — guanyarà el premi "Muntaner" (de novetla catalana) instituït per la gran "Editorial Europa"?
En Sèneca no sap encara quin títol posarà a l'original de la traducció catalana. Tampoc no sap si l'acabarà de traduir a temps de presentar-la al jurat ~~en el~~ termini assenyalat per l'entitat patrocinadora. ~~assenyalada~~. ~~creadora o patrocinadora~~

En realitat no sap res del que hauria de saber per a tractar honradament de concórrer al premi. "Vaig de bòlit" diu ell. Té massa feina a exhibir-se, a somriure als seus futurs admiradors, a estrènyer mans (n'hi ha tantes que ja cerquen la seva de futur geni!) a contar imprudentment a aquells que

la tremenda propaganda que li dedicarem no
~~hi ha cap cervell d'escriptor que la~~
en l'ànima dels barcelonins
i l'èxit immens que ~~tot això desvetllarà no hi ha cap~~ assolirà entre els lectors en llengua
~~cervell de novel·lista d'escriptor que ho resistís~~
catalana l'embriagarien de glòria (de debò)
— I si ens sortís un novel·lista conscient del seu valer, sincer, honrat,
poc o molt valer i es resistís a deixar-se ~~malgrat la nostra~~
~~modest honrat i es declarés vençut~~ novel·lista escriptor
~~propaganda~~? idealitzar per nosaltres?
— Fuig home! Rai en Fígols. No hi ha un sol ho-
home o dona ~~editat per nosaltres~~ ~~que~~ encoratjat ~~acompanyat~~ per la seva
qui ~~sols~~ no arribi a creure,
nostre
reclam ~~en el que tenim nosaltres~~ nostre — fa en Sellent
en seu propi geni. En resum.
~~ell o ella, el primer en el seu~~ propi valor
que no hi haurà mai un medi per a saber enganyar d'engrescar
— Quant al públic... Pobre víctima de la
gires el bon escriptor: quin loco víctima en Cuca Fera
~~tan Fígols~~ revetlla en
propaganda.
— No fa, Goday?
— ~~Me n'encarrego~~. Jo, fa en Goday sense falsa modèstia.

l'escolten
que el premi "Muntaner" és seu. El té tan segur
com si se'l sentís a la cartera.
En "Cuca-Fera" ha hagut d'avisar-lo: "Cal
que no parli tant del premi" "Molta gent comença
a malparlar. Diuen moltes coses estranyes. Entre
altres: que hi ha trampa – Aquesta és potser
la menys estranya", comenta cínicament en "Cuca-Fera".
– En Fígols m'ho va prometre, galleja en Sèneca
– Però si s'empipa s'hi pot repensar, replica en Goday. "De "manan[?]s
Psicopàtiques" hom pot trobar-ne d'altres.
– Potser sí, admet en Sèneca.
– Sobretot si no t'hi poses aviat a traduir-la.
– No tinc temps, gemeix el futur geni posant-se les
dues mans al cap amb un gest tràgic d'impotència

Tothom m'invita, No sé on acudir. "Vaig de bòlit!"
En Goday ha tingut la bona pensada d'arreple-
gar un paquet d'holandeses (de mecanografiades "marañe
Psicopàtica", i dur-les a en Cebrià amb l'ordre for-
mal d'en Fígols de començar a corregir-les. En Ce-
brià truca tímidament a la porta del "sacto Sanctorum" directiu.

— Passeu! (a la veu d'en Fígols. Què hi ha?
pregunta en veure la trista figura del corrector d'
estil amb un grapat d'holandeses a la mà.
— Senyor Fígols, diu en un lament en Cebrià aquest text no el puc corregir
— Per què? muig esclata el director-gerent.
— Perquè... perquè no està escrit. S'ha de fer
de bell nou

– Feu-lo ~~[illegible]~~ mana en Figols amb un bram dictatorial.
En Cebrià replica:
~~Jo de fer novel·les no en sé. Puc corregir les~~
– Jo puc corregir les faltes de llenguatge, de sintaxi, d'ortografia... però ~~[illegible]~~
de fer novel·les no en sé.
– Doneu, fa en Figols resignat.
Pren el paquet d'holandeses, les deixa damunt la
taula-escriptori.
– ~~[illegible]~~ Està bé, Cebrià, ~~[illegible]~~. No us hi amoïneu
telefonaré a en Molleras.
– En Molleras deu ser capaç d'escriure una
novel·la de dalt a baix (si s'ho proposa), comenta humilment el corrector d'estil
ço i passant la porta, jo no.
~~[illegible], [illegible]~~ ... corre-cuita
Hom telefona ~~a en Molleras~~
En Molleras acut ~~[illegible]~~ al despatx d'en Fi-
gols. ~~No es orgullós~~, Té consciència del seu saber

i li plau de col·laborar com a conseller tècnic literari en llengua catalana en una ~~editorial com casa~~ empresa com la "Editorial Europa".

En Mollera és un home jove de fesomies regulars i correctes, ulls extraordinàriament intel·ligents i un bell somriure que deixa veure les dents irregulars però blanques i brillants. Fuma tabac ordinari i n'aprofita fins la darrera engruna ~~punta la burilla~~. Té una traça especial a treure suc al cigarret fins que ja no li'n queda més que uns mil·límetres. L'esquifida burilla se li aguanta al llavi com per miracle i ell l'assaboreix lentament tot i parpallejant per a evitar el fum que se li fiqui als ulls.

Pren els fulls mecanografiats de la traducció de "Maraña Psicopàtica" que li lliura en Fígols ~~amb un somriure respectuós~~. Abans però s'asseu i comença a fullejar-los. Ha calat foc a un cigarret primíssim. Demana perdó a en Fígols

— Si no fumo em mancarà el coratge de llegir, explica ~~diu amb el seu agradable somriure~~

-~~Feu~~, Vos mateix diu en Figols resignat. (No pot sofrir la flaire del tabac ordinari, especialment el que fuma en Molleres)
Una estona després el conseller tècnic ~~en Molleres~~ declara:
- En Cebrià té raó. Això no és corregible. S'ha de fer de cap i de nou.
- Feu-ho, suplica en Figols. M'he compromès a editar la versió catalana de la novel·la i... potser a concedir-li ~~premiar-la amb~~ el "Muntaner".
- Hauria de disposar del text complet ~~de la novel·la~~ fa en Molleras.
- Us l'enviaré així que el tingui; Entretant comenceu a corregir. Us ho prego.
- Corregir... corregir... fa en Molleras amb el seu ~~som~~ bell somriure, i la burella ~~penjada~~ enganxada ~~incomprensiblement~~ al clavi. Si només fos corregir... La novel·la pel que sembla, ~~només~~ està començada tot just, ~~si ha de fer de nou~~. Hom no pot aprofitar-ne més que la idea ~~i ho~~ igualment ~~incompleta~~ incompleta ~~l'obra~~ puix que ens manca una bona part de l'origen ~~de l'argument~~.

– En Goday us la farà a mans un d'aquests dies
En Figols sospira:
– Potser m'hauré mal emmanegat amb aquest minyó
– No us hi amoïneu, fa en Molleras, us prometo desembullar la Maraña. Farem el que calgui per aquest jove ~~simpàtic~~ ~~autor~~ protegit vostre
– El coneixeu?
– No l'he vist mai però la seva audàcia és engrescadora. El que no comprenc és que en Goday que és tan llest, no li hagi trobat un pseudònim ~~nom~~ més escaient ~~adequat~~. Sèneca resulta ridícul.
– Ell pretén que Sèneca és el seu autèntic ~~[illegible]~~ patronímic ~~que~~ n'està orgullós. Diu que per res del món no ~~[illegible]~~'l canviaria ni amb el d'Anacreó ni amb el

~~No oblideu la mare d'en Sèneca~~

de Pindare

~~Sèneca~~.

—Bé, fa en Molleras somrient, el cas és que ens lliuri l'original sencer el més aviat possible.

—Hi enviaré en Goday amb l'ordre de portar-nos ~~tot~~ el ~~original~~ que hi hagi enllestit i us ho faré a mans de seguida.

Però en Goday ensopega amb la mare del futur geni. És una dona ignorant i senzilla. Com qualsevol mare ~~mare~~, sembla enamorada del seu únic fill l'inefable Sèneca. Per a ella, tot el que diu el noi és l'Evangeli. En aquell moment no és a casa però si ha dit que està per acabar la Maraña psico... la bona dona no sap psico què — és que aviat la tindrà ~~enllesti~~.

II 15

La sessió ~~extraordinària~~ ~~de la gran "Editorial Europa"~~
~~El consell directiu~~

començà després de la segona xuclada d'en Fígols al seu cigar havà ~~de l'Habana~~. En l'habitació consagrada a le ~~Regnava un solemne~~ ~~expectant~~ assemblea, regnava un silenci expectant, el silenci dels solemnes moments que precedeixen a les greus decisions d'en Fígols amb o sense la conformitat dels seus adictes col·laboradors. Després d'aquella ~~trascendental~~ xuclada a l'hi nova; el mateix podria esclatar la

No es tracta de cap avinentesa trascendental
2) ... catàstrofe o bé el resorgiment per a un o per a tots els components del consell
amb un lleu somriure. Us volia so-
3) deia en Fígols

metre una idea que darrerament se m'ha ficat en ~~el~~ cervell.

El gruix del seu cigar ~~l'obligava~~ li feia arrodonir la boca i el fum blavós i perfumat de l'havà ~~de~~

La mare del futur geni, parla amb l'amic del seu fill a cor obert. La "Editorial Europa", segons la bona dona ja sap el que fa, protegint el noi. Segur que els farà quedar bé. No hauran de penedir-se'n. La mare d'en Sèneca confia en la Providència. El cor li diu que el seu fill - encara un vailet segons com ho miris — serà una gran figura de les lletres catalanes, ### o castellanes, — la mare Sèneca no sent ~~una~~ cap preferència determinada envers l'una o l'altra d'aquestes dues llengües. El cas és que el noi esdevingui un personatge, que guanyi ~~diners~~, premis i diners. Que hom en parli molt en els diaris i, sobretot, que ~~la seva foto~~

~~en els diaris~~
~~molt~~, ~~que guanyi premis i diners i sobretot que~~
la seva foto sortí en tots les revistes illustrades, ~~periòdics~~, que les noies més riques i més maques de la ciutat se n'~~ab~~enamorin, se'l disputin...

La mare Sèneca, ~~plena de bona voluntat i~~ ~~pel deler~~ d'ajudar el gran amic del seu fill ~~m~~aquell simpàtic i eixerit Tomeu Goday ~~fa~~ a cercar ~~llaurar~~ ~~si la ver-sió~~ ~~pe~~ entre el paperam entaforat en els calaixos ~~la versió~~ de la taula-escriptori del noi, la versió mig traduïda i mecanografiada de "Mariana Psicopatico o el naufragio de una mente" ~~regira calaix per calaix en presència i amb l'ajuda d'en "Cuca Fera"~~ Al cap d'una estona de remenar papers ~~fins que~~ troben unes holandeses cobertes de gargots que podrien ser i ho són, sens dubte, l'original de la futura novel·la catalana que guanyarà el premi ~~d'aqí~~ "Muntaner" d'aquell any.

Quan en Sèneca ho sap s'estira els cabells, L'origi-
nal que en Goday se n'ha endut no és el defini-
tiu - En aquell moment sembla que se li desperta
la consciència literària - que dirà en Molleras?

A en Molleras en Sèneca només el coneix de sen-
tir-lo anomenar. En té molt bon concepte
però ara sap que la versió catalana de "Maraña Psicopática" de-
pend exclusivament del tècnic literari de la
"Editorial Europa" ~~a hauria d'anar~~ El va a ~~trobar~~ Simpatitzen
En Sèneca diu a la seva mare que en Molle-
ras és un ésser adorable. En Molleras diu a en
Fígols que aquest vailet és molt més sensible
i intel·ligent del que hom podria deduir
després d'haver llegit ~~el l'ori~~ els fragments de

~~Ma~~ "Mariaña psicopàtica o el naufragio de una mente". En Fígols pren nota de l'opinió d'en Molleras. Es treu un pes de sobre. Torna a confiar en l'èxit del seu bufo ~~que o la~~ que la fotografia publicada en la primera ~~fotografia del qual il·lustrarà aviat la primera~~ pàgina del prestigiós setmanari "Futuro" ~~En~~ ~~obtindrà~~ assolirà entre el públic. En Goday s'engresca qui sap-lo en veure el caire que prenen les coses. La fabricació casolana del futur geni nacional en ~~l'obra~~ la propaganda anticipada del qual, ell en Bartomeu Goday, alies "Cua Fera" ha contribuït tant, va per bon camí.

~~de la versió castellana~~ 61 de "Marasma Psicopàtica o el naufragio de una mente". En Figols pren nota ~~amb gran~~ ~~amb gran alleujament~~ (amb alleujament) de l'opinió d'en Molleres. En Goday s'engresca qui-sap-lo en veure el caire que pren la creació casolana del futur geni.

Tot això serveix a en Sèneca per a deixar-s'hi anar. Confia en en Figols, confia en en Goday, confia ~~sos~~ ~~bretol~~ en en Molleres. ~~Se sent com protegit, em~~ i encara més que en en Molleres en la seva pròpia sort. Se sent com protegit, com emparat, com emportat pels ~~ces illusòries en~~ les forces inefables d'una mena d'àngels custodis ~~les ales d'uns àngels~~ de la literatura. La seva mare dirà que és la Providència o Sant Pancràs a qui ella ha portat un ciri ben gruixut demanant-li que el noi tingui sort que guanyi ~~xit pero en de-~~ el "muntané". Tot aquest covent | sorrobla ...ca sap que li ve perquè ell és un noi beefó.

Aquestes circumstàncies ~~van~~ són aprofitades per ~~Tot això~~ en Sèneca ~~ho aprofita~~ per a deixar-s'hi anar i no preocupar-se de la traducció. No tem la competència que li puguin fer altres novel·listes, adhuc els que saben escriure en català. Sent, o pressent, que cap dels infeliços que tiraven al "Muntaner" no gaudeix de la protecció dels poderosos ~~les simpaties que ell~~. El jove Sèneca, ha desvetllat entre els dirigents i consellers de la gran "Editorial Europa" una simpatia fulminant, abassegadora.

~~No tem la competència que li puguin fer altres novel·listes.~~ Sospita que cap no gaudirà del ~~la~~ màgica ~~gran~~ atractiu ~~simpatia~~ que ha despertat en els dirigents i consellers de la gran "Editorial Europa". Confia en en Fígols — el totpoderós Fígols, un dels primers editors d'Hispano-Amèrica — confia en en Goday, figura senyera ~~preponderant~~ de la premsa local, confia en el savi Mollera, a qui ell, el petit Sèneca, ~~ha conquistat~~ amb un somriure i un gest elegant ~~graciós~~ de les mans.

Se sent com protegit pels deus sensibles a la joventut i ~~a~~ la gràcia. Amb tots aquests importants elements humans i socials a favor seu ¿qui gosarà disputar-li el "Muntaner"? Quan el guanyi, la seva pobre mare dirà que és obra de la Providència o ~~ho trovarà~~ del bon Sant Pancràs ~~i en Sèneca~~

patró de la gent treballadora 63 B
En Seneca no creu en la Providència ni en Sant Pancràs (històries de velles tot això!) Creu en la seva Sort, en la seva gràcia personal, en el seu poder de seducció...

62

Tot això serveix a en Sèneca per a deixar-s hi anar i no preocupar-se de fer la traducció. ~~Confia en en Figols, bon~~ en Figols, home tot poderós, confia en en Godayi, ~~el~~ savi introduït a la prompsa local, confia en en Molleres a qui pressent que ha fet molt bona impressió i sobretot confia en la seva pròpia sort. Se sent com protegit pels deus sensibles a la formosor i a la gràcia. No ~~es preocupa~~ tem la competència que li puguin fer els altres novellistes que es presentaran al "Muntané".

② Sospita que cap no gaudirà de la

③ En Sèneca confia que el guanyarà...

La seva mare dirà que es la Providència, a Sant Pancraç a qui, la bona dona ha portat un ciri ~~fan~~ encomanant-li que ajudi el noi a guanyar el "Muntané".

① gran simpatia, que ha desvetllat en en Figols, en en Godayi i sobretot en en Molleres. de vint cinc pessetes

~~apreixut~~ ~~[illegible]~~

En Sèneca no sap i li ho perdona. La seva mare creu en ell, abans que l'opinió publica ~~el món~~ el consagri. ~~que~~, Hi creu des dels seus dintres. Hi creurà encara després dels seus fracassos. ~~després~~ més enllà de la seva

Sant Pancraç

~~decadència.~~ no creu ni en la Providència ni en ~~bona sort~~ en el seu
En Sèneca, ~~creu cegament~~ en la ~~seva~~ ~~futura~~ gràcia personal
~~(història)~~ (històries de velles tot això. Creu
Sap que ~~... ~~ i es hi prepara amb entusiasme i alegria
~~... en la seva irresistible atracció física~~
En la seva novel·la no té temps de pensar-hi
ja hi pensarà quan en Molleras la hi pre-
senti escrita en un bon català – ell, en Sèneca
és prou intel·ligent per a comprendre que
el català no el sap. Pensa estudiar-lo quan en
tingui lleure i les pessetes del "Muntaner"
li permetin deixar les col·laboracions en cas-
tellà que són, fins ara, la ~~que li han proveït~~ seva única font d'ingressos.
~~alguna guany possa...~~

En l'endemig, en Molleras treballa, és ~~un~~ ~~gran~~ treballaire de mena i ~~en Molleras~~. ~~Posseeix una gran capacitat de treball. A més~~, no té vicis, ni fa vida

social, tot el contrari del ~~genial Sèneca, el que~~ que prac-tica amb deler el jove) ~~li permet avançar la feina~~.

En Sèneca ~~s'excusa~~ telefona sovint ~~per telèfon~~ ~~del telèfon~~ a en Mollerés. (Sèneca ~~en Sèneca~~ n'usa, ~~en~~ abusa) Li demana perdó del seu retras a ~~[illegible]~~ lliurar-li l'original. ~~Sempre dona les ma-~~ Sempre dona les mateixes excuses: "No té temps." "Va de bòlit" "Les rolandeses que falten — en realitat manca la meitat de la novel·la — les lliurarà demà. L'endemà les promet per a l'endemà passat. ~~Passen~~ Corren els dies sense que en Sèneca se'n adoni. Arriba ~~[illegible]~~ ~~el dia~~ l'assenyalat com a darrer del termini d'admissió dels originals. En Goday truca de bon matí a la porta d'en Sèneca. La mare Sèneca diu que el noi dorm. ~~S'en~~ ~~Se'n ha~~ S'ha anat al llit, més ben dit ~~de bon matí~~: molt d'hora (molt tard. potser eren les set del matí:) ~~[illegible]~~ El pobre ~~minyó~~ està enfeinadíssim, Tot el dia el truquen per telèfon, matí

i tarde rep visites i encara ha d'enllestir la feina del diari.

– No sé com ho aguanta, pobret! acaba amb un gran sospir la mare Sèneca.

Però en "Cuca-Fera" insisteix. Li calen les fulles que manquen de la novel·la. Copiades a màquina o manuscrites, en català o en castellà. No es pot presentar davant ~~per davant~~ d'en Fígols amb les mans buides. No solament arrisca la seva col·locació de "Relacions Públiques" i de crític literari sinó que en Sèneca també s'exposa a perdre el "Muntaner"

Aquest darrer argument convenç tot seguit

la mare del futur geni. Amb un sospir més fondo encara que el primer es decideix a despertar el noi

En Fènecia protesta

què volen ara? No el deixaran dormir una estoneta?

Salta del llit amb la llarguíssima cabellera esbullada, els ulls plens de son, la boca pastosa i el pas vacillant.

Amb poca feines retorneix en "Cua-Fera." Després d'increpar la seva mare per haver-lo despertat, comprèn que cal lliurar uns papers o altres al crític literari de "Futuro" ~~...~~ tot d'una es torna humil. Demana perdó a en "Cua-Fera" li diu que admira la seva salut i la seva

voluntat, córrer d'ací d'allà tant de matí ...

- Però si són les onze! declara en Goday
Déu meu! les onze del dia del termini d'admissió dels originals!.

- I en Mollerà? fa en Sèneca amb un xiscle de jove partera

- En Mollerà no bada, declara triumfalment en Goday. Mentre tu dorms, ell tracta de desembullar la teva marraña o potser d'embullar-la una mica més, afegeix amb malícia

- Demà-na-li perdó en nom meu. No sé com pagar-li tanta gentilesa!

- Compra-li un tortell de can Foix. Es molt llaminer en Mollerà. i els tortells de can Foix excel·lents

V

El gran esdeveniment

Ha arribat el dia de l'adjudicació del ~~gran~~ premi de novella catalana "Muntaner"

L'Hotel Ritz brilla per dintre i per fora com un estel de primera magnitud. Què dic "com un estel"? com tota una constel·lació, la més meravellosa i enlluernadora del firmament de les lletres catalanes. Tot està a punt per a la proclamació d'un nou geni: ~~de la literatura mostrada~~ Membres del jurat — naturalment, i passius, i disciplinats — premsa gràfica i no tant, amb els seus corresponsals acreditats, nacionals i estrangers, autoritats més o menys autoritzades i públic, molt de públic sobretot femení, i per consegüent xerraire, bellugadís, quinielista - - -

Totes les velles vestals del bilingüisme barceloní amb el pansit pitram cobert de quincalla i molta farda maquilladora escampada per les galtes i als llavis; algunes jovencelles aspirants a genis o simplement a reporters. i molts homes amb fals posat ~~(fals)~~ de tant se me'n dona ~~solament aparent de no saber~~ ~~el que~~ ~~altra~~ En realitat cada un d'ells sap prou ~~que~~ i cerca té el que cerca en aquella reunió mundana pseudo literària. ~~determinada~~ ~~estranya~~ ~~en absolut~~ ~~el premi de~~ ~~novella catalana "Montané" que esta a punt d'ajudi-car-se.~~

Es parla molt del jovenissim fènecs possible: molt probable guanyador del "Muntaner" Totes o quasi totes les patums ~~del~~ ~~~~ ~~de les~~ lletres bilingües ferides estan pel futur geni al qual, posades a exagerar, atribueixen pre més de quinze anys detall entendridor que els permet donar un caire maternal

~~d'aquest~~ a l'interès que el lividinós jovenissim i bufó ~~Fenecs als~~ novel·lista els inspira

"La farsa pot començar" (La frase és d'en Sellent encara que, potser, només l'ha formulada amb un lleu moviment de llavis adreçat a en Ramal, l'element més cínicament comercial de l'"Anònima")

Sí, la farsa pot començar pensa també el pobre Fèneca, tot d'una ~~turmentat~~, rosegat pels dubtes. Fa tres dies que no menja ni dorm. Pren papabenets ~~de~~ tranquil·litzants (~~Cistobagal o Bellergal~~ i beu llet freda (únic aliment que el seu estòmac aguanta. No se sent gens segur d'aquella sort meravellosa en la qual havia cregut tan fermament fins ~~ara~~ aquesta fatídica hora ~~moment. Terrible.~~

¿ Si al darrer ~~hora~~ moment sorgís una desavinença entre els membres del jurat (pretès) qualificador? En Fígols va afirmar a en Sèneca que ell manava. Però hom no sap fins a quin punt aquests cinc o sèt homes – en Sèneca no recorda exactament si són cinc o ~~sept~~ set – no es revoltaran. Perquè – continua rumiant el pobre Sèneca – un dels membres del jurat pot revoltar-se – no és gens segur que ho faci ~~però~~ (llavors) ho pot fer – i algun altre ~~pot~~ podria afegir-se a la protesta i armar una salafarda d'aquelles que hom qualifica d'escàndol literari. ~~Llavors~~ La *maraña*, transformada en *Embull* per el savi Mollera, passaria a finalista o a ~~segon~~ sota finalista i adeussiau calers i glòria! ~~en comptes de premiat~~

Solament en imaginar-se que el "Muntané" se li pot escapar i anar a les mans pecadores de qualsevol ~~#~~ novel·lista ~~no bilingüe~~ d'aquells que sempre han escrit en català i mai en cap altra llengua que no sigui ~~el cat~~ la catalana, la saben bé i encara creuen en la bona fe dels jurats, de l'assessor literari i del gerent-director de l'editorial que dona el premi el pobre Sèneca ~~se sent defallir~~

Solament en imaginar-~~se~~ que hi pugui haver- ~~#~~ un jurat qualificador capaç de llegir les obres presentades, judjar-les, discutir-les i finalment votar a favor de la que els sembli la millor, en Sèneca ~~se~~ sent defallir. Le "muntanet" se li pot escapar de les mans i anar a raure ~~a~~

a les mans pecadores de qualsevol novel·lista que sempre hagi escrit en català i encara tingui el candor ~~necessari~~ suficient ~~de~~ per a creure en la bona fe del jurat qualificador, ~~de l'assessor literari i del director gerent de l'editorial que patrocinadora del premi de novel·la~~ I això podria esdevenir! I en Sèneca, traït, burlat, abandonat, ~~traït~~ per aquells mateixos ~~que~~ havien promès enlairar-lo i ~~donar~~ procurar-li diners i fama ~~i~~ ~~encara~~ es ~~mereix~~ presentaven ~~ell~~ ~~s'alcen~~ amb ~~tot d'una~~ veure que tot d'una li giraven l'esquena i els braços estesos ~~amb els braços estesos oberts~~ i les mans obertes devers ~~el~~ un altre guanyador.

En Sèneca sent un desig amb prou feines refrenable de fugir. No es sent amb cor de suportar aquesta imaginària derrota ~~sense cridar~~. Protestarà, cridarà, s'esbatussarà amb els farsants, arrancarà la

masovà al ~~..~~ perfid Figols, a l'hipòcrita "Cuca-Fera", al traïdor Mollerас ~~encimbellat~~ ~~gaiastellat~~ (a) enfaristolat ~~fins~~ la categoria de ~~..~~ "setciències" ~~en el seu orgull~~

En Sèneca se sent ~~horriblement~~ (fet d'una), catastròficament descoratjat. De la seva "Morraña Psicopàtica" no en serva ni un borrall de record. ¿Què passava i que no passava en aquell tripijoc mental fill de la seva imaginació? No sap el que n'hauria fet, ni el que en faria ara cas de trobar-se de sobte amb l'esborrany castellà a les mans. Reprendre el text? No sabria per on agafar-lo ni com posar-s'hi. La idea de "Morraña Psicopatica" ~~obeïa a un~~ (cop d'audàcia) més que a una autèntica inspiració obeïa a un (juvenil, literària) era com un desafiament al

vell públic desmodat 75, rutinari, emmetzinat

pels misers imitadors del classicisme, ~~del~~

~~costumbrisme~~ del realisme ~~del costumari peninsular~~

o del romanticisme... Quan, en-

~~del realisme...~~

coratjat pels seus companys pseudo revolucio-

~~del populisme~~

naris ~~barrigotistes~~ es llençava a la ~~[illegible]~~ pri-

mera aventura literària, els "barrigotistes" ~~la seva trepa pilo-~~

~~sa i braoladora~~ li havien tret del cap escriure

en català. El català ~~opinava la idea d'en Sèneca~~ era una llengua decadent, ca-

~~la seva trepa pilosa i braoladora~~

da dia menys conreada, menys llegida. Valia més

posar ~~ocupar~~ tots els esforços a en escriure i sobretot, publicar

en castellà. En Sèneca recordava com el havien

encoratjat a escriure ~~la~~ "Maraña Psicopàtica"

traduir-la al català

i com en saber que anava a coneixer al ~~[illegible]~~

en "Muntaner" ~~premi~~ ~~novelles en català~~ li havien ~~abandonat~~ girat l'esquena.

Avui en Sèneca es troba sol i abandonat

La terrible incog-
en aquell tràngol d'incertitud li concediran el "Mun
nità l'enfolleix, ¿Si o no ~~[illegible]~~ li concedeixen, què farà? Fins pensà
tanè"? Si no li concedeixen, què farà? Fins ~~[illegible]~~ pensà
No hó fa ~~pensar~~ d'una manera clara ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ a Suicidar-se - ~~[illegible]~~
i metòdica ~~[illegible]~~, ~~ben calculada~~ - En Sèneca, no pot
~~[illegible]~~ clara i detallada decidida
arribava a executa ~~pot fer aquesta~~ -
~~[illegible]~~ aquesta imaginar-se que hom
mena ~~de coses~~ d'actes si no és a tall de comè-
dia amb l'intenció d'impressionar un cert pú-
blic a una certa persona ~~determinada~~ ~~a certs moments~~ a un moment deter-
minat de la vida. En Sèneca ~~[illegible]~~ es decantava ~~per~~ més
aviat devers per l'epicurisme. (opinava que la vida és ben dolça
a divuit anys àdhuc si hom ~~[illegible]~~ ~~és~~ ~~fa~~ ~~[illegible]~~ es víctima ~~de~~ una (la gran
atzagaiada: ~~[illegible]~~ enlluernar-te amb els diners
i la glòria (i, d'un premi, després d'haver-te'ls fregat
pels nassos, ~~[illegible]~~ lliurar-los a les mans (pecadores) d'un altre.

En Sèneca es troba voltat de centenars de persones, xerraires, bellugadisses. Homes, joves i vells, volten dones velles i joves, els adrecen reverències, els besen la mà, les dones, afalagades, excitades, reben els homenatges masculins, hi corresponen amb somriures, remenadissa d'espatlles i ~~a~~ natges...

En Sèneca es sent com abandonat. Aquells que l'han encoratjat ~~a tirar~~ a presentar-se al "Muntaner", assegurant-li el oro y el moro, fan com aquell que no el coneix. ¿Què significa aquesta actitud?

—Veig que t'has tirat un smoking, diu una veu molt feta prop d'ell.

En Sèneca s'ha girat de bursada just per veure passar com un llamp, un company de "La tarde"

malviatge les presses del company; Tant ~~#~~

com l'hauria consolat fer-hi una xerradeta!

Sí, s'ha firat un smoking millor dit, l'ha llogat. En Sèneca volia anar al "Muntaner" amb unes calces blanques, i un jec de pana verd llangardaix. Però la seva mare i la veïna del segon, una modista amiga de la casa, l'han convençut d'anar al Ritz amb smoking. Si homes amb smoking n'hi haurà molts és la millor manera de no cridar l'atenció tant si guanya el "Muntaner" com si no el guanya.

La mare d'en Sèneca creu que el guanyarà.

~~sea ricarró és immensa. La Providència vetlla~~

Les oracions de la tendra mare acompanyen el fill ~~Sèneca~~ en la difícil prova del ~~seu~~ concurs literari. La bona dona creu en el geni literari del noi ~~Sèneca~~. Potser és l'única que hi creu amb una absoluta bona fe i l'única que l'encomana fervorosament a Sant Pancràs.

En Sèneca ja no sap en qui creure. El seu nerviosisme puja de graus, talment un termòmetre col·locat prop de la caldera de la calefacció.

En "Cuca Fera" li ha dit que evités d'acostar-se a cap membre del consell directiu de la gran "Editorial Europa" i encara menys als membres del jurat perquè ningú no pogués sospitar qualsevol mena ~~d'entesa~~

d'entesa entre els esmentats personatges i el futur guanyador. Sobretot calá evitar de saludar ~~a en Jordi~~ massa efusivament a en Jordi Molleras cos i ànima de ~~la~~ "Maraña Psicopática", metamorfosada en "Desgavell Psiquic" nom amb ~~el~~ el qual (la traducció catalana de ~~figura~~) ~~entre la llarga llista d'obres presentades~~ (la novel·la d'en Sèneca figura entre la extensa llista d'obres presentades al premi "Muntaner"

En Goday, atrafegadíssim, passa i repassa prop de l'infeliç Tenera corsecat pels dubtes, no li ~~sense~~ adreça la paraula, ni tampoc cap ~~un~~ sol esguard. La seva actitud és la d'un personatge important, ~~el tuta eix de la gran~~ centre i finalitat del gran drama literari del qual en Sèneca pot ser el triumfador o la víctima

En Séneca necessita la companyia d'algú, sí,
qui qui sigui.

La Providència vetlla per ell ~~pel jovenzell~~ ~~per ell~~
una noia, una antiga i sincera amiga del ja enterrat
autor de "Marana Psicopàtica" potser ~~un poc enamo-~~
en altres temps ~~d'aquell desertor barrigotista~~
~~rada, en altres temps~~ ~~del jove.~~ ~~[illegible]~~ ~~Sen~~, Séneca,
~~un poc enamorada d'ell~~ ~~prop d'en Séneca,~~ ~~sense veure'l~~ prop d'en
passa ~~prop del desertor "barrigotista"~~ humana
~~naufreg en la maregassa del~~
~~sense veure'l.~~ taula de Salvació
del Ritz, la veu com una

— Sílvia!

La Sílvia s'atura. Somriu.

Hola Séneca.

S'estrenyen la mà.

En Séneca sobtadament afectuós, li besa una galta

un poc enamorada d'ell, passa, prop del novel·lista ~~sense veure'l~~
~~entre la maragassa mundana del Ritz.~~
En Sèneca, ~~la veu com una~~ considera s'hi precipita ~~taula de salva-~~
~~ment enmig d'un naufragi~~ del tràngol

- Sílvia!

La Sílvia s'atura, el reconeix, somriu.

- Hola, Sèneca!

S'estrenyen la mà.
En Sèneca, sobtadament afectuós, li besa
una galta

- On *anaves* (En Sèneca diu *anaves* i no *vas* perquè suposa que en havent-se topat amb ell, la Sílvia canviarà de trajectòria)

- On vols que vagi? A veure si encertes la quiniela
- Oh no! ~~no~~. Ni jo mateix no comprenc com he gosat presentar-me ~~la~~ al "Muntaner"

afegeix

- No em deixis, Silvia, estic espantat

La noia esclafeix la rialla

- Espantat? Tot es qüestió d'un martini ~~sec~~ barrejat amb ginebra. Potser ~~un~~ un bon got de whisky... si duus calers...
- Calers? Em sembla que no ~~en duc gaires~~, gaires.

S'escurà nerviosament ~~les~~ les butxaques

- Però no tens ticquet pel sopar, e tu? fa la Silvia

En Séneca recorda que en "Cara Fera" li ha encomanat prudència. Res de sopars. ~~Un autor~~ ~~novell encara inèdit no ha d'exhibir se~~ ~~en una festa~~, Cal que representi a fons el seu

paper de geni encara ignorat.

— No tinc gens de gana, Sílvia. No em podria empassar ni un mos d'aliment.

— No es tracta de menjar, opina la noia, sinó de fer-se veure de la gent.

— No m'hi vull pas fer veure jo de la gent; vull passar desapercebut.

La Sílvia esclafeix una altra rialla.

— Vols dir que en sabràs? Et veig molt desinflat, noi! atepeït.

— Tu no em deixes, per fer més vulgues, Sílvia. Et necessito.

El sopar del futur geni no estava programat per aquella vetlla. En Figols, eficaçment secundat per en "Cuca Fera", en sabia de muntar grans farses socials. I aquell vespre l'havia

—Bé, ~~fa~~ accepta la noia resignada. Ja que no podem menjar suposo que podrem beure?

(El sopar del futur geni no havia estat programat per la gran "Editorial Europa". En Fígols considerava que un jovenell barrigotista ~~inèdit~~ i encara inèdit no podia lògicament sopar a una taula del Ritz on ~~un~~ el cobert costava ~~un ull de la cara~~ 500 pessetes. En canvi havia fet dir al barman ~~que servís à~~ per la veu autoritzada d'en "Cuca Fera" que ~~servís a en Sèneca tots els whiskies tots o els cubalibres que volgués. Pagava la gran Editorial Europa~~ a compte de l'anònima pagués a en Sèneca tots els wiskies i tots els cubaslibres que ~~volgués~~ desitgés

El barman ~~avisa~~ li anuncia a la parella ~~Sèneca - Sílvia~~ Sèneca
— Beveu fills meus, un protector ~~sen~~ misteriós us invita
A mi m'abelliria més menjar, ~~confessava~~ sospira la "barrigotista"
— Ara, bebem, ja que ens inviten, decideix en Sèneca
La Sílvia ~~va demanar~~ demana unes ~~tota una~~ quantes ~~restallera de~~ tasses de cafè amb llet.
En Sèneca ~~s'aboca (?) es llença damunt de l'alcohol. La seva sed, era justificadament assedegat desesperat es dedica a beure. Ja que el misteriós invitador paga~~ es dedica a l'alcohol ~~tastava tota mena de begudes~~. Se li ha desvetllat una gran sed i nota que quan més beu més en té. Alhora ~~es sent més animat, menys~~ que li minva el pessimisme

~~45~~ 78

si la tradueixes i la presentes al "Muntané" premi
consagrat a la novel·la catalana jove
que està a punt de publicar les seves bases
~~premi que~~ patrocinat ~~la~~ mostra editorial jo qua-
si et garanteixo que ~~per~~ el guanyaràs. Si el
guanyes ja et pots riure de les teves col·labo-
racions a "La Tarde". D'una bursada seràs cèlebre.
~~guanyaràs~~ Et publicarem tot el que escriguis
i de diners no te'n faltaran

- A quant puja el premi "Muntané"?
- De moment a dues-centes-mil pessetes. Però si
continuem tenint èxit aviat ~~et~~ n'augmentarem l'
import.

- Oh! exclama en Sèneca amb entusiasme. Dues-
centes-mil pessetes!

~~Per~~ En aquest preu en Sèneca seria capaç de vendre's
l'ànima. suposat que en tingués una i que l'adquisició d'

~~sentiments pessimistes~~ A poc a poc ha oblidat el "munda-
ner" en Figols, in Molleras en "Una Fera" els possibles competidors literaris
~~i~~ és feliç, d'una mena de felicitat sense
història, vaga, gronxadora, suau ... ~~on han de-~~
~~saparegut els Figols, els Molleras, els Godoy, els~~
~~possibles contrincants literaris ... tot~~
Està tan borratxo que no segueix, ni l'ordre ni el
nombre de les votacions
Quan, per cinquena o sisena vegada, en el silenci
espectant de la sala sona el títol de la seva novel·
la "Desgavell patològic Psíquic" seguit del seu patronímic i del
nombre de vots, en Sèneca ~~sospita~~ no reconeix ~~la~~ ni
l'autor ni l'obra. ~~Creu que la Sílvia~~
una allau eixordador d'aplaudiments esclata
– Has guanyat! Has guanyat xiscla la Sílvia

abraçant-lo
Esvertiskies i
sacsejat
El cosmos ha estat ~~capgirat~~. (Les culestibres es trans-
escampen per dintre i per fora d'en Sèneca en
~~formada de~~ llamps. Grups d'homes, fins llavors indife-
posen en moviment, es
rents i immòbils, es ~~precipiten~~ damunt del despistat
Sèneca, entusiastes, afectuosos, convertits des d'ara
al senequisme
~~en admiradors fervents, en adeptes si cal – potser~~
~~caldrà – del nou geni.~~
tot d'una
La Silvia – ~~una pobre noia~~ "barrigotista" sepuleix sacse-
jant en Sèneca
– Has guanyat, noi Has guanyat, Visca!
La selecta i nombrosa concurrència de la Sala de Fes-
tes del Ritz quasi unànimement, ha abandonat els se-
ients i aplaudeix amb més o menys entusiasme
Alguns, no dissimulen el seu despit ~~desenganv~~, altres
esquissen
~~ho fan brando~~ una ganyota ~~de despit~~, de fàstig
~~picamen de mans~~

En Sèneca no tocava de peus a terra. Els seus novíssims admiradors el portaven abraçat cap a hom no sap quina fita publicitària – Els fotògrafs – entre braços i carres anònims en Sèneca desembarca fins davant la gran divinitat editorial, l'omnipotent Fígols a qui voltava tot el consell directiu de l'anònima: en Ramal amb un cigar tan gruixut que no li cabia a la boca, en Fellent, sempre icònic, amb el cigarret penjant en equilibri entre llavi i llavi la burilla miraculosament encesa en "Cuca Fera", barbamec amb les seves enormes ulleres bellugadís i afectuós.

Discretament collocats a darrer terme en Cebrià diccionari vivent de la llengua catalana, i el comtable Portell: números, números, números, números... (l'ajudant)

En Sèneca a poc a poc sembla es a dir l'heroi de la festa. fotografiar recordar que és saluda, somriu, es deixa abraçar i fins petonejar per les vestals del bilingüisme satisfetes ~~coloniades~~ en lleu maternal ~~lívido~~ envers amor ~~amor al~~ l'autor, el premissim / ~~de l'obra~~ guanyadora (escrita ~~- creuen elles - en llengua vernàcula~~ (lividinos - creuen

~~Autor i guanyador i autor~~ (creuen elles) de l'obra premiada escrita en llengua vernacla. ~~vernacula (?)~~

En Sèneca, massa emocional per a recordar que l'autèntic autor de la novella guanyadora és en Mollerus, el saluda ~~superficialment~~ (amb un lleu moviment de mà indulgent i protector)

El noi bufó, viu un moment trascendent de la seva vida, una total metamòrfosi de tot el seu esser. De moment accepta xampany – ço que s'adiu molt més amb la seva nova categoria intellectual i social que tots els que havia xerrupat fins ara. Tot d'importants personatges, dones i homes, ~~tanmateix~~ amb ell ~~braguegen~~ veus de femella i de mascle parlen de la seva novel·la, que ningú ni els membres del jurat – aquests encara menys que els altres – no han llegit ni llegiran mai.

Per començar, perquè un geni no ha d'esser llegit. No és per a ser llegit i després perquè els llibres no els llegeix més que el propi autor i per pur atzar, algun amic de l'autor